

STRAATKINDEREN OEGANDA TERUG IN KARAMOJA CONFLICTEN OVER LAND OPLOSSEN

PINKSTERKERK BEMIDDELT

DE PROBLEMEN ROND LANDRECHTEN

Conflicten over land zijn een groot probleem in Karamoja (Napak). Dat is één van de oorzaken waarom vrouwen en kinderen Karamoja ontvluchten. Als we dit willen voorkomen, dan zullen we ook iets aan die problemen moeten doen. Ook bij terugkeer naar Karamoja is het een belangrijk onderwerp. Teruggekeerde families hebben een plek nodig waar ze kunnen wonen, vee kunnen houden en landbouw kunnen bedrijven. In Karamoja is gezamenlijk eigendom van land het meest gebruikelijk. Het is belangrijk dat dit zo georganiseerd wordt, dat ook armen en kwetsbare mensen (zoals kinderen en volwassenen die terugkeren uit Kampala) hiervan gebruik kunnen maken.

BESTAANDE CONFLICTEN OPLOSSEN

Het district Napak is het meest vruchtbare deel van Karamoja. Het wordt in de volksmond “the Green Belt” genoemd, de groene zone. Naburige stammen zich al langere tijd bezit genomen van Napak om hier landbouw te bedrijven. De Oegandese overheid is al jarenlang bezig om Karamoja te ontwapenen. Dat gebeurt niet overal gelijkmatig. Sommige groepen worden eerder ontwapend dan anderen. Ook daar wordt misbruik van gemaakt. De strijd om vruchtbare grond heeft geleid tot veel bloedvergieten.

DE PINKSTERKERK ALS ZESDE PARTNER

Het district Napak heeft aan de Pinksterkerk in Karamoja gevraagd om te bemiddelen in dit conflict. Zij zijn inmiddels gespecialiseerd in landrechten. Dat is de reden dat wij hen

gevraagd hebben om als zesde partner mee te doen in de problematiek van de Karamojong straatkinderen. Als de problemen rond de landrechten niet structureel opgelost worden blijven kinderen naar de straten van Kampala komen en is terugkeer lastig. De Pinksterkerk organiseert trainingen voor districtsleiders en houden gesprekken met dorpschoude over landrechten.

Peter James van de Pinksterkerk in Karamoja

WELKE ONDERWERPEN KOMEN TER SPRAKE IN TRAININGEN EN GESPREKKEN?

- Particulier of gezamenlijk eigendom.
- Voor- en nadelen van gezamenlijk eigendom
- De waarden van gezamenlijk eigendom en hoe dit beschermt kan worden
- De rol van de oudsten rond gezamenlijk land
- Wie heeft landrechten en wie niet?
- Hoe zitten de landrechten van families in elkaar
- Wie beschermt de landrechten van de kwetsbaren, zoals kinderen, vrouwen en ouderen?

- Wat betekent bezit van land voor mannen en vrouwen. Wat zijn hun plichten en rechten?

Landbouw in Karamoja

WELKE CONFLICTEN ZIJN ER OVER LAND?

1. Conflicten tussen nomaden en boeren

Er spelen veel conflicten over land in Karamoja, omdat vruchtbare grond zo schaars is. Tegenwoordig worden stukken land strakker verdeeld tussen nomaden dan vroeger het geval was. Nomaden kunnen daardoor bijvoorbeeld maar in een beperkt gebied rondtrekken. Daar raken ze in conflict met mensen die daar gewassen verbouwen. Soms verbranden de nomaden de gewassen en soms zelfs de huizen van de eigenaars in de dorpen.

2. Rijken pakken land van armen

Ook pakken mensen die hoog opgeleid zijn land af van arme analfabete mensen. Ze weten hoe ze grond moeten laten registreren en doen dit in het geheim. Arme mensen weten niet hoe ze dat moeten doen of hoe ze voor hun rechten moeten opkomen. Ze zijn bang door bedreigingen of zien op tegen lange rechtszaken.

3. Illegale landverkoop

Meestal wordt land verkocht zonder andere familieleden te raadplegen. Soms verkopen mensen zelfs land waar ze zelf geen eigenaar van zijn. Er zijn vaak geen documenten die bewijzen wie de eigenaar van de grond is.

4. Vrouwen hebben weinig rechten

Het is nog steeds een probleem voor Karamojong-vrouwen om land te bezitten.

5. Land geven aan vrienden

In Karamoja gebeurt het ook vaak dat mensen land cadeau geven aan vrienden. Soms vragen de kinderen dat dan weer terug. Zij begrijpen niet dat land dat eenmaal weggegeven is, niet zomaar teruggeëist kan worden.

6. Ongelijke verdeling van land

Een dorp dat gemeenschappelijk land bezit verdeelt dit niet altijd eerder. Ongelijke verdeling leidt tot haat en verdeeldheid en oplopende conflicten.

LANDRECHTEN COMITÉS

In veel dorpen weten mensen dus niet wat de regels en wetten zijn rond koop en verkoop van land. Landrecht Comités moeten hier daarom een leidende rol in spelen. Zij moeten de gemeenschap informeren over koop en verkoop, over registratie, over land afbakenen en bemiddelen in conflicten die van tijd tot tijd opkomen. Zij moeten checken of de verkoper van land wel de eigenaar is. Ook moeten zij bepalen welke gebieden voor gezamenlijk gebruik zijn om dieren te laten grazen.

CONFLICTBEMIDDELING

Recent riep de Pinksterkerk 34 leiders in een kerk bij elkaar (29 mannen en 5 vrouwen) om te praten over hun conflicten over land. Het was een verhit gesprek, waarbij beide partijen elkaar beschuldigden van mensen aanvallen en gewassen verbranden. Er werd net zo lang gepraat tot er mogelijke oplossingen benoemd werden:

- Individuen die conflicten veroorzaken moet gearresteerd en vervolgd worden.
- In terugkeer-regio's mag geen land meer verkocht worden. Als iemand dat toch doet, wordt dit weer teniet gedaan.
- We houden regelmatig dit soort ontmoetingen

zodat we conflicten blijven uitpraten i.p.v. uitvechten.

- Het leger moet hier ook aanwezig zijn om de vrede te bewaken en op te treden als die verstoord wordt.
- De Pinksterkerk moet nieuwe Landrechten Comités gaan trainen.
- De leden van de Landrechten Comités moeten goed samenwerken en niet verdeeld raken.
- Het Landrechten Comité moet mensen de waarde van land bijbrengen en mensen aanmoedigen om hun land te laten registreren, zodat ze hier veilig zijn.
- Leiders moeten hierin het goede voorbeeld geven.
- Wat we hier besproken hebben moeten we verder verspreiden in onze gemeenschappen.

Aan het eind spraken de leiders met één stem. Ze spraken af om niet te rusten totdat de rust in hun gebieden is teruggekeerd. Men erkende dat Abim en Napak als broers en zussen zijn. We hopen dat de wijze woorden van de leiders ook tot verzoening in de dorpen zal leiden.

Veeteelt in Karamoja

*Namens de straatkinderen en hun families:
bedankt voor uw steun aan dit werk in
Kampala en Karamoja!*

augustus 2017

Teruggekeerde straatkinderen

Zes organisaties zetten zich in voor de straatkinderen uit Karamoja en hun families:

- **Dwelling Places** en **KAYDA** vangen straatkinderen in Kampala op
- **KCV** en **C&D** begeleiden kinderen en hun families in Karamoja
- De **Pinksterkerk** in Karamoja is zet zich in voor recht op land
- **UCAA** geeft trainingen, beïnvloedt beleid van de overheid en coördineert het geheel.

Lees meer op:

www.kerkinactie.nl/karamoja

Heeft u vragen of opmerkingen? Neem contact op met uw Kerk in Actie consultant of bel (030) 880 1456.

projectinformatie@kerkinactie.nl

www.kerkinactie.nl/thema

www.kerkinactie.nl/consulenten